

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Zombor Péter Ügyvédi Iroda (3530 Miskolc, Mártírok u. 1., ügyintéző: Dr. Zombor Péter ügyvéd) és a Takács és Társa Ügyvédi Iroda (1055 Budapest, Balaton u. 16.; ügyintéző: Dr. Némethi Éva ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.r. felperes címe) felperesnek, a Dr. Nónay & Nónay Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Városház tér 9. I/7.; ügyintéző: Dr. Nónay György ügyvéd) által képviselt I.r. alperes neve (I.r. alperes címe) I.r., a II.r. alperes neve (II.r. alperes címe) II.r., a III.rendű alperes neve (III.r. alperes címe) III.r., az V.r. alperes neve (V.r. alperes címe) V.r., a VI.r. alperes neve (VI.r. alperes címe) VI.r., a VII.r. alperes neve (VII.r. alperes címe) VII.r., a VIII.rendű alperes neve (VIII.rendű alperes címe) VIII.r., a X.r. alperes neve (X.rendű alperes címe) X.r., a XII.rendű alperes neve (XII.r. alperes címe) XII.r., az XIII.r. alperes neve (XIII.r. alperes címe) XIII.r., az XIV.rendű alperes neve (XIV.r. alperes címe) XIV.r., a XV.r. alperes neve (XV.rendű alperes címe) XV.r., a XVI.r. alperes neve (XVI.rendű alperes címe) XVI.r., a XVII.r. alperes neve (XVII.r. alperes címe) XVII.r., a XVIII.rendű alperes neve (XVIII.r. alperes címe) XVIII.r., a XIX.rendű alperes neve (XIX.r. alperes címe) XIX.r., a XX.rendű alperes neve (XX.r. alperes címe) XX.r., a XXI.rendű alperes neve (XXI.r. alperes címe) XXI.r., a XXII.r. alperes neve (XXII.r. alperes címe) XXII.r., az XXIII.rendű alperes neve (XXIII.rendű alperes címe) XXIII.r., a XXIV.rendű alperes neve (XXIV.r. alperes címe) XXIV.r., a XXV.rendű alperes neve (XXV.rendű alperes címe) XXV.r., a XXVI.rendű alperes neve (XXVI.rendű alperes címe) XXVI.r., a XXVII.rendű alperes neve (XXVII.r. alperes címe) XXVII.r., a XXVIII.rendű alperes neve (XXVIII.r. alperes címe) XXVIII.r., a XXIX.rendű alperes neve (XXIX.r. alperes címe) XXIX.r., a XXX.r. alperes neve (XXX.r. alperes címe) XXX.r., a XXXI.rendű alperes neve (XXXI.r. alperes címe) XXXI.r., a XXXII.rendű alperes neve (XXXII.r. alperes címe) XXXII.r., a XXXIV.rendű alperes neve (XXXIV.r. alperes címe) XXXIV.r., a XXXV.rendű alperes neve (XXXV.r. alperes címe) XXXV.r., a XXXVI.r. alperes neve (XXXVI.r. alperes címe) XXXVI.r., a XXXVII.rendű alperes neve (XXXVII.r. alperes címe) XXXVII.r., az XL.r. alperes neve (XL.r. alperes címe) XL.r., a XLII.rendű alperes neve (XLII.r. alperes címe) XLII.r., az XLIII.r. alperes neve (XLIII.r. alperes címe) XLIII.r., a XLIV.rendű alperes neve (XLIV.r. alperes címe) XLIV.r., az XLVI.r. alperes neve (XLVI.r. alperes címe) XLVI.r., a XLVIII.rendű alperes neve (XLVIII.rendű alperes címe) XLVIII.r., és
az INSZOLG Bt. (3535 Miskolc, Kuruc u. 17. I/3.) által képviselt IV.r. alperes neve (IV.r. alperes címe) IV.r., a IX.rendű alperes neve (IX.r. alperes címe) IX.r.,
a V.B. közös képviselő (XI.rendű alperes címe) által képviselt XI.r. alperes neve (XI.r. alperes címe) XI.r.,
a F.Gy. közös képviselő (címe) által képviselt XXXIII.rendű alperes neve (XXXIII.r. alperes címe) XXXIII.r.,
a H.S. szövetkezeti elnök (XXXVIII.rendű alperes címe) által képviselt XXXVIII.rendű alperes neve (XXXVIII.r. alperes címe) XXXVIII.r.,
a Fodor András Ügyvédi Iroda (3530 Miskolc, Görgey u. 12. III/1.; ügyintéző: Dr. Fodor András ügyvéd) által képviselt XXXIX.rendű alperes neve (XXXIX.r. alperes címe) XXXIX.r.,

a MIK Társasházkezelőség Zrt. (3531 Miskolc, Győri kapu 53.) által képviselt XLI.rendű alperes neve (XLI.rendű alperes címe) XLI.r., az L.r. alperes neve (L.rendű alperes címe) L.r. és az LI.r. alperes neve (LI.r. alperes címe) LI.r., továbbá az INKEZ Bt. (3531 Miskolc, Győri kapu 24/B.) által képviselt Miskolc, XLV.rendű alperes neve (XLV.rendű alperes címe) XLV.r. és a LIII.rendű alperes neve (LIII.r. alperes címe) LIII.r.,
a Sóczó és Zolnay Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Városház tér 2.; ügyintéző: Dr. Sóczó Réka ügyvéd) által képviselt XLVII.r. alperes neve (XLVII.r. alperes címe) XLVII.r.,
a Mészáros Ügyvédi Iroda (3530 Miskolc, Rákóczi u. 25.; ügyintéző: Dr. Cimre Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt LXIX.r. alperes neve (XLIX.r. alperes címe) XLIX.r.,
és a C.L. közös képviselő (címe) által képviselt LII.rendű alperes neve (LII.r. alperes címe) LII.r. alperesek ellen, 264 007 653 Ft kártérítés és járulékai megfizetése iránt indított perében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2008. március 3-án meghozott 21.G.40.330/2006/36. számú ítélete ellen a felperes részéről 39. sorszámon előterjesztett és 40. sorszámon kiegészített fellebbezés, valamint az I.r., II.r., III.r., V.r., VI.r., VII.r., VIII.r., X.r., XII.r., XIII.r., XIV.r., XV.r., XVI.r., XVII.r., XVIII.r., XIX.r., XX.r., XXI.r., XXII.r., XXIII.r., XXIV.r., XXV.r., XXVI.r., XXVII.r., XXVIII.r., XXIX.r., XXX.r., XXI.r., XXXII.r., XXXIV.r., XXXV.r., XXXVI.r., XXXVII.r., XL.r., XLII.r., XLIII.r., XLIV.r. és XLVIII.r. alperesek részéről előterjesztett csatlakozó fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, akként változtatja meg, hogy arra is kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt az I.r. és XIV.r. alperesek számára is fizessen meg egyetemlegesen 36 000 (Harminchatezer) Ft elsőfokú perköltséget, egyekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg
az I.r. és II.r. alpereseknek egyetemlegesen 240 000 (Kettőszáznegyvenezer) Ft,
az I.r. és III.r. alpereseknek egyetemlegesen 63 360 (Hatvanháromezer-háromszázhatvan) Ft,
az I.r. és V.r. alpereseknek egyetemlegesen 40 320 (Negyvenezer-háromszázhusz) Ft,
az I.r. és VI.r. alpereseknek egyetemlegesen 52 800 (Ötvenkettőezer-nyolcszáz) Ft,
az I.r. és VII.r. alpereseknek egyetemlegesen 40 320 (Negyvenezer-háromszázhusz) Ft,
az I.r. és VIII.r. alpereseknek egyetemlegesen 86 400 (Nyolcvanhatezer-négyszáz) Ft,
az I.r. és X.r. alpereseknek egyetemlegesen 76 800 (Hetvenhatezer-nyolcszáz) Ft,
az I.r. és XII.r. alpereseknek egyetemlegesen 20 160 (Húszezer-egyszázhatvan) Ft,
az I.r. és XIII.r. alpereseknek egyetemlegesen 52 800 (Ötvenkettőezer-nyolcszáz) Ft,
az I.r. és XIV.r. alpereseknek egyetemlegesen 14 400 (Tizennégyezer-négyszáz) Ft,
az I.r. és XV.r. alpereseknek egyetemlegesen 40 320 (Negyvenezer-háromszázhusz) Ft,
az I.r. és XVI.r. alpereseknek egyetemlegesen 912 000 (Kilencszáztizenkettőezer) Ft,
az I.r. és XVII.r. alpereseknek egyetemlegesen 40 320 (Negyvenezer-háromszázhusz) Ft,
az I.r. és XVIII.r. alpereseknek egyetemlegesen 8 160 (Nyolcezer-egyszázhatvan) Ft,

az I.r. és XIX.r. alpereseknek egyetemlegesen 20 160 (Húszezer-egyszázhatvan) Ft,
az I.r. és XX.r. alpereseknek egyetemlegesen 110 400 (Egyszáztízezer-négyszáz) Ft,
az I.r. és XXI.r. alpereseknek egyetemlegesen 20 160 (Húszezer-egyszázhatvan) Ft,
az I.r. és XXII.r. alpereseknek egyetemlegesen 57 600 (Ötvenhétezer-hatszáz) Ft,
az I.r. és XXIII.r. alpereseknek egyetemlegesen 21 120 (Huszonegyezer-egyszázhusz) Ft,
az I.r. és XXIV.r. alpereseknek egyetemlegesen 44 960 (Negyvennégyezer-kilencszázhatvan) Ft,
az I.r. és XXV.r. alpereseknek egyetemlegesen 480 000 (Négyszáznolcvanezer) Ft,
az I.r. és XXVI.r. alpereseknek egyetemlegesen 44 960 (Negyvennégyezer-kilencszázhatvan) Ft,
az I.r. és XXVII.r. alpereseknek egyetemlegesen 40 320 (Negyvenezer-háromszázhusz) Ft,
az I.r. és XXVIII.r. alpereseknek egyetemlegesen 417 600 (Négyszáztizenhétezer-hatszáz) Ft,
az I.r. és XXIX.r. alpereseknek egyetemlegesen 20 160 (Húszezer-egyszázhatvan) Ft,
az I.r. és XXX.r. alpereseknek egyetemlegesen 20 160 (Húszezer-egyszázhatvan) Ft,
az I.r. és XXXI.r. alpereseknek egyetemlegesen 168 000 (Egyszázhatvannyolcezer) Ft,
az I.r. és XXXII.r. alpereseknek egyetemlegesen 28 800 (Huszonnyolcezer-nyolcszáz) Ft,
az I.r. és XXXIV.r. alpereseknek egyetemlegesen 17 760 (Tizenhétezer-hétszázhatvan) Ft,
az I.r. és XXXV.r. alpereseknek egyetemlegesen 417 600 (Négyszáztizenhétezer-hatszáz) Ft,
az I.r. és XXXVI.r. alpereseknek egyetemlegesen 105 600 (Egyszázötezer-hatszáz) Ft,
az I.r. és XXXVII.r. alpereseknek egyetemlegesen 44 960 (Negyvennégyezer-kilencszázhatvan) Ft,
az I.r. és XL.r. alpereseknek egyetemlegesen 72 000 (Hetvenkettőezer) Ft,
az I.r. és XLII.r. alpereseknek egyetemlegesen 46 560 (Negyvenhatezer-ötszázhatvan) Ft,
az I.r. és XLIII.r. alpereseknek egyetemlegesen 11 520 (Tizenegyezer-ötszázhusz) Ft,
az I.r. és XLIV.r. alpereseknek egyetemlegesen 23 040 (Huszonháromezer-negyven) Ft,
az I.r. és XLVIII.r. alpereseknek egyetemlegesen 33 600 (Harmincháromezer-hatszáz) Ft,
az I.r. és XXXIX.r. alpereseknek egyetemlegesen 360 000 (Háromszázhatvanezer) Ft, és az I.r. és XLIX.r. alpereseknek egyetemlegesen 96 000 (Kilencvenhatezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2008. március 3-án meghozott 36. sorszámú ítéletében a felperes keresetét valamennyi alperessel szemben elutasította és a felperest az alperesek javára perköltség fizetésére kötelezte, az ítéletben meghatározott módon és összegekben.

A megállapított tényállás szerint az I.r. alperes és a II.-LIII.r. alperesek között különböző időpontokban, de „2007.” (helyesen: 1997.) május 1. napját megelőzően települési hulladékszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződések jöttek létre.

Az 1995. június 10-én hatályba lépett, „Az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről” szóló, 1995. évi XLII. törvény (Kötv.) alapján meghozott 24/1996. (V.08.) számú és az azt módosító 20/1997. (IV.26.) számú önkormányzati rendeletében ... Megyei Jogú Város Önkormányzata 1997. május 1. napjától kezdődően a települési szilárdhulladék szállítását kizárólagosan végző közszolgáltatóként a felperes jogelődjét jelölte ki.

Ugyanígy rendelkezett az önkormányzat a 2001. január 1-jén hatályba lépett „A hulladékgazdálkodásról” szóló, 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) alapján megalkotott 56/2001. (XII.12.) számú önkormányzati rendeletében is. Az e rendeletet módosító 3/2003. (II.10.) számú önkormányzati rendelet pedig azt is kimondta, hogy a II-LIII.r. alperesek a hulladékszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződést csak a felperessel köthetik meg, azzal azonban, hogy a rendelet nem érinti az annak hatályba lépése előtt más szolgáltatóval megkötött szerződések érvényességét.

Az I.r. alperes a II-LIII.r. alperesekkel korábban megkötött szerződéseit 1997. május 1-jét követően is fenntartotta, az érintett ingatlanokban keletkezett szilárdhulladékot továbbra is elszállította, az azért járó szolgáltatási díjat pedig beszedte.

E tevékenység folytatása miatt a felperes és az alperesek között - különböző perbeli pozíciókat elfoglalva - a ..i Városi Bíróságon, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon korábban már több per volt folyamatban.

A Miskolci Városi Bíróságon 2002. évben számon indított perben a jelen per felperese a keresetében a jelen per I.r. alperese és a többi alperes között, 1997. előtt létrejött szerződések lehetetlenülésének megállapítását, illetőleg azt kérte, hogy a bíróság közte és az I.r. alperesen kívüli további alperesek között hozza létre a hulladékszállításra vonatkozó közüzemi szerződéseket.

A Miskolci Városi Bíróság a hivatkozott perben a felperes keresetét elutasította, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Legfelsőbb Bíróság azonban a 2004. „szeptember” (helyesen.: december) 9-én meghozott/2. számú részítéletében a jogerős ítéletet részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperesek között létrejött közszolgálati szerződések lehetetlenülés következtében megszűntek. Az új közszolgáltatási szerződések létrehozására irányuló felperesi kereset tekintetében pedig a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

Az ebben a részében megismételt eljárásban a Miskolci Városi Bíróság a 2006. november 23-án meghozott .../59. számú ítéletével a felperes és az abban a perben alperesként részt vevő társasházak, valamint lakásszövetkezetek között a közszolgáltatási szerződéseket az ítélet meghozatalának időpontjától kezdődően létrehozta, és megállapította az azok alapján az egyes alperesek által a felperesnek fizetendő közszolgáltatási díjak összegét. Ez ellen az ítélet ellen a felperes fellebbezést jelentett be. Azt azonban „2006. november 30-án” (helyesen: 2007. április 3-án) visszavonta. A fellebbezés visszavonására tekintettel az utóbbi ítélet „2006. november 30-án” (helyesen: 2007. április 3-án) jogerőre emelkedett.

A jelen per alpereseinek egyik része már a Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozatalát követően, a másik része pedig a számú perben előterjesztett felperesi fellebbezés visszavonása után megkötötte a felperessel a hulladékszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződést.

A felperes a jelen perben előterjesztett, módosított keresetében az alpereseket összesen 264 007 653 Ft kártérítés és annak középarányos időponttól számított „törvényes mértékű” kamatai megfizetésére kérte kötelezni akként, hogy az I.r. alperest szerződésenként az érintett alperesekkel egyetemlegesen kérte marasztalni.

Állította, hogy az I.r. alperes 1997. május 1. után Miskolc város közigazgatási területén jogellenesen végzett hulladékszállítással kapcsolatos közszolgáltatási tevékenységet, amelynek elfogadásával, illetőleg a vele való szerződéskötés megtagadásával a II-LIII.r. alperesek ugyancsak jogellenes és felróható magatartást tanúsítottak, amely magatartásukkal okozati összefüggésben számára kárt okoztak.

A kára összegét pedig a felperes - az elévülés szabályaira is figyelemmel - 2002. január 1-től kezdődően a vele történt szerződéskötések időpontjáig felmerült, a hatályos önkormányzati rendeletben megállapított közszolgáltatási díjak együttes összegében jelölte meg.

A IX.r., XI.r., XXXIII.r., XLV.r., LI.r., LII.r. és LIII.r. alperesek az elsőfokú eljárás során érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A további alperesek a felperes keresetének elutasítását és a felperesnek a perköltségeik megfizetésére kötelezését kérték. Az ellenkérelmükben a felperes követelésének jogalapját is és összesszerűségét is vitatták.

Az elsőfokú bíróság a teljes keresetet elutasító ítéleti rendelkezésének indokaként megállapította, hogy a Hgt. és az annak végrehajtása érdekében meghozott 56/2001. (XII.12.) önkormányzati rendelet hatályba lépésének időpontjától a felperes, valamint a II-LIII.r. alperesek között szerződéskötési kötelezettség állt fenn. A jogszabályon alapuló szerződéskötési kötelezettség nemteljesítése pedig az II-LII.r. alperesek részéről jogellenes magatartásnak minősült, attól függetlenül, hogy az 56/2001. (XII.12.) önkormányzati rendelet a hatályba lépése előtt megkötött szerződések érvényességét nem érintette. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a szerződéskötések, illetőleg az azokból következő díjfizetési kötelezettségek elmaradása miatt a felperesnek kára keletkezett. Hivatkozott azonban arra, hogy a felperes elmaradt haszon jellegű kára nem lehetett azonos a jogszabályban meghatározott összegű, elmaradt közszolgáltatási díjakkal, hiszen az magába foglalta közszolgáltatási feladat elvégzésével kapcsolatos mindazokat a költségeket, amelyek a felperes esetében nem merültek fel. Ezért a felperest ért tényleges kár megállapításához további bizonyítás lefolytatására lett volna szükség. A felperes azonban - felhívás ellenére - a kár összegének megállapításához bizonyítást nem kívánt felajánlani, fenntartva azt a jogi álláspontját, hogy a kára a számára meg nem fizetett közszolgáltatási díjak összegével azonos.

Az elsőfokú bíróság a felperes kártérítési igényének elutasítását a kár összegének bizonyítatlansága mellett a felróhatóság hiányával is indokolta, amellyel összefüggésben kifejtette, hogy a felek között több per volt folyamatban, „köszolgáltatási díj, szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb jogcímenek”, amelyek mindegyike a felperes keresetének elutasításával végződött.

Ilyen körülmények között pedig a II-LIII.r. alperesek azzal, hogy a felperessel való szerződéskötéssel megvárták a szerződés létrehozása iránti per jogerős befejezését, úgy

jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt, felróható magatartást tehát nem tanúsítottak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben a sérelmezett határozat megváltoztatását és az alpereseknek a módosított keresete szerint történő marasztalását kérte. Állítása szerint az elsőfokú bíróság a követelése összecszerűségét illetően a keresetét nem annak helyes tartalma szerint bírálta el. A módosított keresetében megjelölt összegre ugyanis nem elmaradt haszonként tartott igényt, hanem azt arra hivatkozással követelte az alperesektől, hogy a kára teljes mértékben megegyezik „a kiesett” közszolgáltatási díjak összegével, amelyet a felperes a per során soha nem azonosított „az elmaradt profit” összegével. Előadta, hogy az önkormányzat a közszolgáltatási díj összegének meghatározásakor azt vette alapul, hogy a közszolgáltatást minden kötelezettnek igénybe kellett vennie, akiknek fizetniük is kellett érte. Amennyiben pedig az így kalkulált díj a feladat ellátásáért nem, vagy nem teljes egészében folyik be a közszolgáltatóhoz, úgy annak vagyonában olyan csökkenés következik be, amely teljes egészében kárnak minősül.

Ennek megfelelően a jelen esetben az őt, mint a közfeladatot teljesítő közszolgáltatót ért kár összege megegyezik a II-LIII.r. alperesek által meg nem fizetett közszolgáltatási díjak együttes összegével, amelyet felperesként az iratokhoz csatolt számlákkal megfelelően igazolt. Nem volt helytálló ezért az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felperes a perben a kára összecszerűségét nem bizonyította.

Tévesnek tartotta a felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak a felróhatóság hiányával összefüggő jogi érvelését is. A Kötv. hatályba lépésével és az ezen alapuló önkormányzati rendeletek megalkotásával ugyanis kialakult az a jogszabályi környezet, amely megteremtette az önkormányzat részéről kijelölt közszolgáltató tevékenységének kizárólagosságát. A megalkotott jogszabályok az alperesek előtt is ismertek voltak. Ezért az alperesek akkor jártak volna el úgy, ahogy az az adott helyzetben elvárható volt, ha az I.r. alperes felhagyott volna a jogszerűtlenül folytatott tevékenységével, a további alperesek pedig megkötötték volna vele, mint kijelölt közszolgáltatóval a jogszabálynak megfelelő közszolgáltatási szerződéseket.

Az alperesek azonban nem így jártak el, hanem az általuk is ismert jogszabályokat szándékosan megszegték, ezért őt arra kényszerítették, hogy a jogszabályokban előírtaknak bírósági ítéletekkel szerezzen érvényt.

Az elsőfokú bíróság ítélete pedig - a felperes érvelése szerint - lényegében legitimálja az alperesek mintegy tíz éven át tartó, jogellenes magatartását, amikor azt mondja ki, hogy nem felróható azoknak a magatartása, akik éveken keresztül szembehelyezkednek a jogszabályokkal, azokat szándékosan megszegik és ezzel rákényszerítik az ellenérdekű felet arra, hogy a jogszabályok érvényesítése érdekében ellenük pereket indítson.

A felróhatósággal összefüggésben a felperes a fellebbezésében utalt arra is, hogy legkésőbb a Legfelsőbb Bíróság 2004. december 9-én meghozott részítéletéből az alperesek számára is egyértelművé kellett, hogy váljon a magatartásuk jogellenessége. Ez a körülmény azonban „csak a felróhatóság súlyosságát növelte azon alperesek esetében, akik továbbra sem tanúsítottak az ítéletből következő jogkövető magatartást és a megszűnt szerződéseket folyamatosan fenntartották”.

Az I.r, II.r, III.r, V.r., VI.r., VII.r, VIII.r., X.r., XII.r., XIII.r, XIV., XV.r., XVI.r, XVII.r., XVIII.r., XIX.r, XX.r., XXI.r., XXII.r, XXIII.r, XXIV.r., XXV.r., XXVI.r, XXVII.r, XXVIII.r., XXIX.r., XXX.r., XXXI.r, XXXII.r., XXXIV.r, XXXV.r, XXXVI.r, XXXVII.r., XL.r, XLII.r., XLIII.r., XLIV.r. és XLVIII.r. alperesek csatlakozó fellebbezést nyújtottak be az elsőfokú bíróság ítélete részben (a túlnyomó részében az ítélet indokolásának) megváltoztatása iránt. Mellőzni kérték az ítélet indokolásából annak megállapítását, hogy az alperesek jogellenes magatartást tanúsítottak. Kérték továbbá a felperesnek az elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését a pernyertes XIV.r. alperes javára is.

Hivatkoztak továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában az általuk megjelölt, elírásból származó hibákat vétett, amelyek kijavítását, pontosítását kérték.

A jogellenesség mellőzése iránti fellebbezési kérelmük elsődleges indokaként a 3/2003. (II.10.) önkormányzati rendeletre hivatkoztak, amely - egyebek mellett - azt tartalmazta, hogy „a rendelet nem érinti a más szolgáltatóval a rendelet hatályba lépése előtt megkötött szerződések érvényességét, jelen rendelet szabályait nem sérti meg az az ingatlantulajdonos, aki más szolgáltatóval a rendelet hatályba lépése előtt kötött szerződést”.

Hivatkoztak továbbá a Miskolci Városi Bíróságon ... számon indult perben meghozott jogerős ítéletre, amelyben a bíróság az ott alperesként részt vevő egyik társasházat a közszolgáltatást ténylegesen nyújtó I.r. alperesi jogelődj javára kötelezte személyszállítási díj megfizetésére.

Ugyancsak hivatkoztak a Miskolci Városi Bíróságon számon folyamatban volt perben hozott arra az ítéletre, amelyben a bíróság elutasította a jelen per felperesének a jelen per XVI.r. alperese ellen számlatartozás megfizetése, illetve szerződés teljesítése iránt előterjesztett keresetét.

Előadták továbbá, hogy első esetben csupán a Legfelsőbb Bíróság állapította meg a 2004. december 9-én meghozott részítéletében, hogy az alperesek között létrejött közszolgáltatási szerződések lehetetlenülés következtében megszűntek. Annak következtében azonban, hogy a megállapítható közszolgáltatási díj összege tekintetében továbbra is vita volt a felperes és a II-LIII.r. alperesek között, nem volt jogellenes és nem róható az érintett alperesek terhére az sem, hogy a szerződés létrehozását a bíróságra bízták, illetőleg a szerződéskötéssel megvárták a szerződés létrehozása iránt folyamatba tett számú per jogerős befejezését, amelyet egyébként a felperes az utóbb visszavont fellebbezésével éppen maga késleltetett.

A csatlakozó fellebbezést előterjesztő alperesek álláspontja szerint ezekből a körülményekből helyesen az a következtetés vonható le, hogy az alperesek magatartása nem volt sem jogellenes, sem felróható, a jogellenességet tehát az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az alperesek terhére. .

A csatlakozó fellebbezéssel együtt előterjesztett fellebbezési ellenkérelmükben az érintett alperesek - másodlagosan - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az állított kára összegét - felhívás ellenére - nem bizonyította.

Hivatkoztak arra, hogy a közszolgáltatási díj nem lehet azonos a felperest ért (esetleges) kárral, hiszen tényleges szolgáltatás esetén a felperesnek költségei merültek volna fel,

ezért a teljes közszolgáltatási díj kárként történő megítélése esetén a felperes a terhükre jogalap nélkül gazdagodna.

A XXXIX.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A Hgt. 20.§ (1) bekezdésére és az 56/2001. (XII.12.) önkormányzati rendelet 1.§ (4) bekezdésére hivatkozással állította, hogy a közszolgáltatási szerződés létrehozását a szerződéskötési kötelezettséggel terhelt felperesnek kellett volna kezdeményeznie, tehát neki kellett volna a II-LIII.r. alperesek számára a közszolgáltatást felajánlani, illetőleg annak teljesítésére rendelkezésre állni. A felperes azonban e kötelezettségeinek „semmilyen módon és formában” nem tett eleget.

„A köztisztasággal és a települési szilárdhulladékkal összefüggő tevékenységről” szóló 1/1986. (II.21.) ÉVM-EÜM. együttes rendeletről, „A települési szilárd- és folyékonyhulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről” szóló, 16/2002. (IV.10.) EÜM. rendeletről, „A települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről” szóló 213/2001. (XI.14.) Korm. rendeletről, „A környezet védelmének általános szabályairól” szóló 1995. évi LIII. törvényre, a Hgt. rendelkezéseire, valamint a Magyar Köztársaság Alkotmányára hivatkozással állította, hogy alperesként akkor járt volna el felróható módon, ha a I.r. alperes szolgáltatását nem vette volna igénybe és ezáltal nem gondoskodott volna az ingatlanán keletkezett hulladék elszállításáról, tehát az I.r. alperes szolgáltatásának igénybevételével a XXXIX.r. alperes „teljes mértékben úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható”.

A felperes kártérítési igényének összegére vonatkozóan utalt arra, hogy a felperes vagyonában „alperesi magatartás következtében” tényleges csökkenés nem következett be, amiatt indokolt költségei nem merültek fel, az elmaradt haszon iránti igényérvényesítés szándékát pedig a felperes a fellebbezésében kifejezetten kizárta.

A XLIX.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesnek a másodfokú perkoltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Hivatkozott arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozataláig egymásnak ellentmondó megállapítások és indokolások keletkeztek tekintetben, hogy a jogszabályváltozás következtében a korábban létrejött szerződések érvényesek, illetőleg hatályosak maradtak-e, tehát fennállt-e a II-LIII.r. alperesek szerződéskötési kötelezettsége a felperessel szemben. A különböző peres eljárásokban a bíróságok különböző tartalmú ítéleteket hoztak, ezért azok sem adtak egyértelmű iránymutatást az alperesek számára.

Ebben a helyzetben pedig azzal, hogy maga is megvárta annak a jogerős ítéletnek a meghozatalát, amely egyértelműen tisztázta a felek jogi helyzetét - álláspontja szerint - úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, felróhatóság tehát az ő terhére sem állapítható meg. Az XLIX.r. alperes mindemellett hivatkozott arra is, hogy a Legfelsőbb Bíróság részítéletének kézhezvételét követően haladéktalanul felvette a kapcsolatot a felperessel és 2005. február 1. napjától kezdődő hatállyal vele szerződést kötött.

A peres felek a másodfokú eljárásban tárgyalás tartását nem kérték. Ezért a Debreceni Ítéltábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja, valamint a (2), (3) és (4) bekezdései alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes fellebbezése teljes egészében, az I.r., II.r., III.r., V.r., VI.r., VII.r, VIII.r., X.r., XII.r., XIII.r., XIV.r., XV.r., XVI.r., XVII.r., XVIII.r., XIX.r., XX.r., XXI.r., XXII.r., XXIII.r., XXIV.r., XXV.r., XXVI.r., XXVII.r., XXVIII.r., XXIX.r., XXX.r., XXXI.r., XXXII.r., XXXIV.r., XXXV.r., XXXVI.r., XXXVII.r, XL.r., XLII.r., XLIII.r., XLIV.r. és XLVIII.r. alperesek csatlakozó fellebbezése pedig a túlnyomó részében alaptalan.

A felperes keresete kártérítés megfizetésére irányult.

A szerződésen kívüli (deliktális) kártérítési felelősség általános alakzatának szabályait a Ptk. 339. és 340.§-ai tartalmazzák.

A Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A polgári jogi kártérítési felelősség általános alakzatának elemei tehát a jogellenesség, a felróhatóság, a kár, továbbá az okozati összefüggés a jogellenes és felróható magatartás, valamint a bekövetkezett kár között.

A jogellenesség objektív kategória, amely a legtágabb értelemben jogszabállyal ellentétes magatartást jelent. A jogellenesség azonban nem jelenti minden esetben valamely konkrét jogszabály megszegését, mivel a kár okozása önmagában jogellenes. Ezért minden károkozás, amely nem minősül jogszerűnek, jogellenes és - az egyéb feltételek megléte esetén - kártérítést vonhat maga után.

A jelen ügyre vonatkoztatva ez azt jelenti, hogy az alpereseknek azt a magatartását, hogy 1997. május 1-jét követően elzárkóztak a felperessel való szerződéskötéstől, attól függetlenül jogellenesnek kellett minősíteni, hogy a hulladékkezeléssel összefüggő jogszabályok a korábban megkötött szerződések jogi sorsát egyértelműen valóban nem rendezték és ebben a kérdésben a peres felek között folyamatban volt, különböző tárgyú perekben keletkezett bírósági ítéletek is eltérően foglaltak állást.

Tény ugyanis, hogy az új (1997. május 1. utáni) jogi szabályozás szerződéskötési kötelezettséget keletkeztetett a II-LIII.r. alperesek és az önkormányzat által kijelölt közszolgáltató (a felperes jogelődje) között. Ennek következtében pedig a II-LIII.r. alperesek részéről a szerződéskötés(ek) megtagadását annak ellenére jogellenesnek kellett tekinteni, hogy a szerződéskötési kötelezettségük fennállását legkorábban csak a Legfelsőbb Bíróság mondta ki, a 2004. december 9-én meghozott részítéletében.

Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy a jogszabályon alapuló szerződéskötési kötelezettség teljesítésének elmulasztásával az érintett alperesek jogellenes magatartást tanúsítottak. A csatlakozó fellebbezést előterjesztő alperesek tehát az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában e megállapítás jogszerűségét alaptalanul vitatták.

A Ptk. 339.§ (1) bekezdésének második mondatából következően azonban nem minden jogellenes magatartás von maga után kártérítési felelősséget. Annak megállapítására ugyanis csak akkor van lehetőség, ha a jogellenes és kárt eredményező magatartás tanúsítója nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A felróhatóság a hazai polgári jogban a kártérítési felelősség „szubjektív” eleme, amelynek elvi alapja az, hogy senkit nem lehet felelőssé tenni azért, amiről nem tehet. A felróhatóság tehát valójában nem más, mint egy elvárhatósági szint, amit a jogalkotó állít fel a polgári jogi jogviszonyok alanyaival szemben. Ez az elvárhatóság pedig mindig társadalmi elvárást fejez ki az adott magatartás vonatkozásában, tehát annak nem a jogsértő képességei, egyénisége, stb. alapján történő, hanem a társadalmi szempontok szerinti értékelését jelenti.

A jelen ügyben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy annak megítélésakor, hogy az alperesek úgy jártak-e el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt, jelentőséget kellett tulajdonítani a felek között korábban folyamatban volt pereknek, azok közül is elsődlegesen a Miskolci Városi Bíróságon számon indult per adatainak.

Az abban a perben előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán meghozott .../2. számú részítélet indokolásából pedig - egyebek mellett - az állapítható meg, hogy az 1997. május 1-jét megelőzően megkötött szerződések jogi sorsát illetően a jogi szabályozás hiányos volt, mivel sem a Kötv., sem a Hgt. végrehajtására megalkotott önkormányzati rendeletek nem tartalmaztak egyértelmű rendelkezést azzal összefüggésben.

A Legfelsőbb Bíróság részítéletének indokolásából kétséget kizáróan meg lehet állapítani azt is, hogy az eltérő tartalmú döntések indoka a különböző szintű bíróságok között felmerült jogértelmezési vita volt, amely abból eredt, hogy az 56/2001. (XII.12.) számú önkormányzati rendelet módosításait a bíróságok eltérően értelmezték.

Mindezekből pedig helyesen az a jogi következtetés vonható le, hogy az 1997. május 1-jét megelőzően megkötött szerződések jogi sorsát illetően a jogi szabályozás oly mértékben hiányos és ellentmondásos volt, hogy annak megítélése tárgyában még a jogalkalmazó szervek (bíróságok) között is értelmezési viták alakultak ki. Ilyen körülmények között pedig a jogalkalmazás területén laikusnak számító alpereseknek azt a magatartását, hogy ők az 1997. május 1. előtt megkötött szerződéseiket - a jogszabályok téves értelmezése folytán - érvényesnek és hatályosnak tekintették, felróhatónak minősíteni valóban nem lehetett, amint azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította.

Ez a helyzet azonban alapvetően megváltozott a Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozatalával. Abból a határozatból ugyanis az alperesek számára már egyértelművé kellett válnia a felperessel való szerződéskötési kötelezettségük fennállásának és a korábbi szerződéseik jogi lehetetlenülés folytán bekövetkezett megszűnésének.

Ezért ezt követően a II-LIII.r. alperesektől az elvárható magatartás már az lett volna, ha önként felszámolták volna az I.r. alperessel fennállt korábbi szerződéses kapcsolataikat és lehetővé tették volna a felperes számára a hulladékszállítást, a vele való szerződés megkötése alapján. Ennek pedig nem képezhette akadályát az, hogy a személyszállítási díjat illetően a felperes és az érintett alperesek között vita volt, hiszen az érintett alpereseknek lehetőségük lett volna az általuk elfogadhatónak tartott díjaknak a felperes számára történő megfizetésére (vagy letétbe helyezésére), a felperesnek pedig azoknak jogfenntartással való elfogadására.

Tévesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság azt, hogy az érintett alperesek magatartása a Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozatala után sem minősült felróhatónak, tehát emiatt a kártérítési felelősségük megállapítására az azt követő időszakra sem lett volna jogi lehetőség.

Ahhoz azonban, hogy a 2004. december 9. utáni időszakra vonatkozóan a bíróság az alpereseket kártérítés megfizetésére kötelezhessen, szükséges lett volna, hogy a felperes a bekövetkezett kára összegét is bizonyítsa. A kár ugyanis a kártérítési felelősség megállapításának olyan szükségképpen eleme, amelynek igazolása hiányában kártérítési felelősséget megállapítani nem lehet.

A Ptk. 355.§ (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást, vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Debreceni Ítéltábla teljes mértékben egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes kárának összege nem lehet azonos az önkormányzati rendeletben megállapított közszolgáltatási díjak összegével.

A Ptk. 355.§ (4) bekezdésében meghatározott kárfajták közül tényleges vagyoncsökkenésre és az annak kiküszöböléséhez szükséges költségek felmerülésére, továbbá nem vagyoni kár bekövetkezésére vonatkozó tényállításokat a felperes a per során nem tett. (A be sem szedett személyszállítási díjak megfizetése iránti igény ugyanis nem tekinthető a károsult vagyonában bekövetkezett vagyoncsökkenés megtérítésére irányuló igénynek.) Ennek hiányában pedig e kárfajták vonatkozásában a bíróságot a Pp. 3.§ (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség sem terhelte.

A felperes részéről állított (a tartalma szerint valóban kizárólag elmaradt haszon iránti igénynek minősíthető) kár tekintetében pedig az elsőfokú bíróság a jogszabály előírásainak megfelelő tartalmú tájékoztatást adott a bizonyításra köteles felperesnek a bizonyítási teherről, a bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítatlansághoz fűződő jogkövetkezményekről. A felperes azonban - a határozottan fenntartott eltérő jogi álláspontja miatt - a bíróságtól kapott tájékoztatás ellenére sem kívánt a kára összegére vonatkozóan további bizonyítást felajánlani.

Ilyen körülmények között pedig az elsőfokú bíróságnak a teljes keresetet elutasító döntése érdemben helyes volt, annak ellenére, hogy a felróhatóság kérdésében a fent írtak szerint részben tévesen foglalt állást.

Ezért a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a teljes keresetet elutasító rendelkezését a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

- / -

A XIV.r. alperes a csatlakozó fellebbezésében alappal sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében semmilyen indokát nem adta annak, hogy számára miért nem állapított meg perköltséget. Tény, hogy a per során a XIV.r. alperes is jogi képviselővel járt el és az elsőfokú eljárásban ő is pernyertes lett. Ezért a Debreceni Ítéltábla etekintetben megalapozottnak találta a csatlakozó fellebbezést és a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben, akként megváltoztatta meg, hogy a felperest a XIV.r. alperes javára is kötelezte elsőfokú perköltség fizetésére, amelynek összegét az elsőfokú

bíróság részéről alkalmazott és a peres felek által a másodfokú eljárásban sem kifogásolt számítási módszer alkalmazásával határozta meg.

Tény az is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása tartalmazta a csatlakozó fellebbezést előterjesztő alperesek által megjelölt, azokat az elírásból származó hibákat, amelyeket a Debreceni Ítéltábla a jelen határozatában foglaltak szerint maga pontosított, illetőleg javított ki, annak figyelembevételével, hogy az érintett hibák az érdemi döntésre nem voltak kihatással.

- / -

A felperes fellebbezése teljes egészében, az I.r., II.r., III.r., V.r., VI.r., VII.r., VIII.r., X.r., XII.r., XIII.r., XIV.r., XV.r., XVI.r., XVII.r., XVIII.r., XIX.r., XX.r., XXI.r., XXII.r., XXIII.r., XXIV.r., XXV.r., XXVI.r., XXVII.r., XXVIII.r., XXIX.r., XXX.r., XXXI.r., XXXII.r., XXXIV.r., XXXV.r., XXXVI.r., XXXVII.r., XL.r., XLII.r., XLIII.r., XLIV.r. és a XLVIII.r. alperesek csatlakozó fellebbezése pedig a túlnyomó részében alaptalan volt.

Ezért a Debreceni Ítéltábla úgy határozott, hogy a felperes a fellebbezési eljárási illetékből és ügyvédi munkadíjból, a csatlakozó fellebbezést előterjesztő alperesek pedig a csatlakozó fellebbezési eljárási illetékből és a csatlakozó fellebbezéshez kapcsolódó ügyvédi munkadíjból származó saját másodfokú perköltségeiket maguk kötelesek viselni. Arra figyelemmel azonban, hogy a csatlakozó fellebbezést benyújtó alpereseknek a fellebbezésre vonatkozó ellenkérelme eredményes volt, a másodfokú bíróság a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az ellenkérelmükkel összefüggő ügyvédi munkadíjból származó másodfokú részperköltségeik megfizetésére, amelyek összegét „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (5) bekezdésében foglaltak alapján az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjak 50%-ából kiindulva határozta meg, amely összegeket a csatlakozó fellebbezés nagyobb részt eredménytelen volta miatt arányosan csökkentett.

A XXXIX.r. és az XLIX.r. alperesek javára pedig a Debreceni Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a hivatkozott IM. rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján kötelezte a felperest az ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltségeik megfizetésére.

Debrecen, 2009. május 12.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-